

Klasa: 943-01/11-01/01

Urbroj: 5030105-11-3

Zagreb, 7. srpnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Baricu Novosel i Tatjanu Vučetić, državne tajnice u Ministarstvu pravosuđa, te dr. sc. Vanju Bilića, ravnatelja u Ministarstvu pravosuđa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
NAKNADI ZA IMOVINU ODUZETU ZA VRIJEME JUGOSLAVENSKE
KOMUNISTIČKE VLADAVINE**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O NAKNADI ZA IMOVINU ODUZETU ZA VRIJEME
JUGOSLAVENSKE KOMUNISTIČKE VLADAVINE**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

Nakon uspostave samostalne i neovisne Republike Hrvatske, a u cilju sređivanja zatečenih, složenih vlasničkih odnosa te ispravljanja nepravdi učinjenih prijašnjim vlasnicima prisilnim oduzimanjem njihove imovine i stečenih prava, u funkciji daljnega svekolikog gospodarskog razvitka Republike Hrvatske, Hrvatski sabor je donio Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 92/96 – u daljnjem tekstu: Zakon o naknadi).

Odlukom i rješenjem Ustavnoga suda Republike Hrvatske, broj: U-I-673/1996 i dr., od 21. travnja 1999. godine, ukinute su djelomično ili u cijelosti odredbe toga Zakona koje su se odnosile na nemogućnost stranih državljana na ostvarivanje prava na naknadu.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 80/2002 i 81/2002) propisano je da prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu u slučaju kada je pitanje naknade riješeno međudržavnim sporazumima, a da iznimno ta prava mogu steći strane fizičke i pravne osobe ako se to utvrdi međudržavnim sporazumima.

Ovakvo uređenje dovelo je do različitog pravnog shvaćanja u primjeni Zakona o naknadi pa je slijedom navedenoga, sačinjen ovaj Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi.

Osnovna pitanja koja su uređena ovim Zakonom odnose se na mogućnost stranih državljana na ostvarivanje prava na naknadu imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine i otvaranje novoga roka za podnošenje zahtjeva od strane stranih državljana.

Posljedice koja će proisteći donošenjem ovoga Zakona ogledat će se u cjelovitom zakonskom rješenju ostvarivanja prava na naknadu stranih fizičkih osoba u odnosu na postojeće rješenje.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi potrebno je osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, jer se radi o stranim državljanima koji do sada nisu mogli ostvarivati prava iz Zakona o naknadi pa za tu svrhu nije do sada bilo osiguranja sredstava u državnom proračunu.

Točan broj eventualnih stranih državljana kao potencijalnih ovlaštenika naknade se ne može znati.

Međutim, kako su strani državljani i bez obzira na nemogućnost ostvarivanja prava po Zakonu o naknadi ipak podnosili zahtjeve to su pribavljeni podaci o broju takvih zaprimljenih zahtjeva. Podaci su dobiveni od ureda državne uprave u županijama, službi nadležnih za imovinskopravne poslove s obzirom da su to tijela državne uprave koja zaprimaju zahtjeve i provode postupak (ovisno o tome na području kojega ureda se nalazi imovina stranoga državljanina).

Broj zaprimljenih zahtjeva je 4.211.

Kako bi se barem približno moglo predvidjeti opterećenje državnog proračuna Republike Hrvatske Fond za naknadu oduzete imovine izradio je projekciju prosječnih mogućih obveza Republike Hrvatske u odnosu na naprijed navedeni broj podnesenih zahtjeva stranih državljana pod pretpostavkom da će naknada utvrđena stranim državljanima biti istovjetna naknadi utvrđenoj hrvatskim državljanima u pogledu vrste nekretnine i razmjera naknade.

Svakako treba uzeti u obzir da je ova procjena izrađena samo da bi se mogle imati neke relacije koliko bi ta naknada mogla iznositi u predmetnom slučaju.

Prema ovako izrađenoj projekciji postojala bi obveza Republike Hrvatske za osiguranje ukupno utvrđene prosječne naknade u iznosu od 752.081.380,85 kn, i to u novcu (144.950.077,07 kn) i obveznicama Republike Hrvatske (607.131.303,77 kn).

Kako bi prema predviđenim novelama predmetnoga Zakona isplata obveznica trebala započeti 2015. godine to bi u državnom proračunu Republike Hrvatske trebalo godišnje osigurati sredstva za isplatu naknade u obveznicama Republike Hrvatske počevši od 2015. do 2034. godine u iznosu od 30.356.565,18 kn (budući da je iznos polugodišnjeg anuiteta 15.178.282,59 kn).

Pod pretpostavkom da će se zahtjevi stranih fizičkih osoba za oduzete stanove koji se ne mogu vratiti u vlasništvo riješiti kroz razdoblje od 12 godine (što je realno za očekivati), u tom razdoblju biti će potrebno godišnje osigurati 12.079.173,09 kn. Ove iznose treba planirati u onim godinama koje dolaze nakon stupanja na snagu Zakona, jer je rok za izvršenje rješenja 6 mjeseci od pravomoćnosti rješenja (dakle, s početkom najranije u 2012. godini). Naime, u novcu se isplaćuje iznos od 25% od naknade utvrđene za stanove na način propisan stavkom 1. članka 28. Zakona o naknadi u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja kojim je prijašnjem vlasniku utvrđeno pravo na naknadu.

Što se tiče prijedloga za pokrivanje povećanih rashoda i izdataka proračuna to je moguće jedino iz općih prihoda proračuna.

Međutim potrebno je ukazati da je moguće da broj stranih fizičkih osoba – ovlaštenika naknade bude znatno veći od 4.211 zahtjeva, koliko ih je bilo evidentirano do sada, tako pod pretpostavkom da će taj broj biti 30% veći (odnosno da će se naknada određivati za 5.474 ovlaštenika naknade) u državnom proračunu Republike Hrvatske trebalo bi godišnje osigurati sredstva za isplatu naknade u obveznicama Republike Hrvatske počevši od 2015. do 2034. godine u iznosu od 39.463.534,73 kn (budući da je iznos polugodišnjeg anuiteta 19.731.767,36 kn), a u kojem slučaju bi ukupno utvrđena naknada iznosila 977.705.795,10 kuna, od toga u obveznicama Republike Hrvatske 789.270.694,90 kn, a u novcu 188.435.100,19 kn (u razdoblju od 2012. do 2024. godine iznos od 15.702.925,02 kn godišnje u novcu).

Navedena projekcija trpi prigovore s obzirom da se iznos mijenja ovisno o tome da li je:

- naknada utvrđena u dionicama ili udjelima iz portfelja Agencije za upravljanje državnom imovinom,
- izvršen povrat u naravi,
- zahtjev odbijen odnosno odbačen.

Prema tome, tako dugo dok nadležni uredi državne uprave u županijama pravomoćno ne riješe podnesene zahtjeve nemoguće je odgovoriti na pitanja koja bi dala potpun i točan pregled obveza Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O NAKNADI ZA IMOVINU ODUZETU ZA VRIJEME
JUGOSLAVENSKE KOMUNISTIČKE VLADAVINE**

Članak 1.

U članku 9. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 92/96, 39/99, 92/99, 43/2000, 131/2000, 27/2001, 65/2001, 118/2001, 80/2002 i 81/2002, u daljnjem tekstu: Zakon o naknadi) stavak 2. mijenja se i glasi:

„U slučaju kada pravo na naknadu ostvaruju zakonski nasljednici prvoga nasljednoga reda, kao prijašnji vlasnici u smislu stavka 1. ovoga članka, svaki nasljednik može ostvariti pravo na naknadu samo za svoj nasljedni dio. Pravo na naknadu imaju i posvojenik i posvojitelj kada su zakonski nasljednici prvoga nasljednoga reda pod uvjetom da se radi o posvojenju sa srodničkim učinkom i da to posvojenje nije protivno prisilnim propisima Republike Hrvatske.“

Stavak 3. briše se.

Članak 2.

Članak 10. briše se.

Članak 3.

Iza članka 12. dodaje se nova Glava II.a „Postupak i način ostvarivanja prava na naknadu za oduzetu imovinu stranih fizičkih osoba“ i članci 12.a, 12.b, 12.c, 12.d, 12.e, 12.f, 12.g, 12.h, 12.i, 12.j i 12.k koji glase:

**„II.a POSTUPAK I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA NAKNADU ZA
ODUZETU IMOVINU STRANIH FIZIČKIH OSOBA**

Članak 12.a

Strane fizičke osobe mogu ostvarivati pravo na naknadu za oduzetu imovinu pod uvjetima iz ovoga Zakona.

U smislu stavka 1. ovoga članka ne smatraju se stranim fizičkim osobama one osobe koje uz strano državljanstvo imaju i hrvatsko državljanstvo i koje su kao hrvatski državljani mogle ostvarivati prava po Zakonu o naknadi.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka državljani država koje su na svojem državnom području provodile prisilno oduzimanje imovine (konfiskacija, nacionalizacija i sl.) mogu

ostvariti prava iz ovoga Zakona pod uvjetom da je takvo pravo dano i hrvatskim državljanima u tim državama.

Prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu za oduzetu imovinu u slučaju kada je pitanje naknade već riješeno međudržavnim sporazumima.

Članak 12.b

Zahtjev za naknadu oduzete imovine mogu podnijeti prijašnji vlasnici koji su strani državljani, i to:

- koji nisu do sada podnijeli zahtjev,
- čiji su zahtjevi pravomoćno odbijeni odnosno odbačeni jer nisu imali hrvatsko državljanstvo.

Postupak po zahtjevima iz stavka 1. ovoga članka provodi se po odredbama Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/2009).

Članak 12.c

Stranim fizičkim osobama ne mogu se na temelju ovoga Zakona dati u vlasništvo nekretnine koje prema posebnim propisima u Republici Hrvatskoj strani državljani ne mogu stjecati, već im se naknada određuje u drugom obliku.

Naknada u drugom obliku određuje se i stranim fizičkim osobama kojima se zbog nepostojanja uzajamnosti u stjecanju prava vlasništva na nekretninama između Republike Hrvatske i države čiji su državljani nekretnine ne mogu dati u vlasništvo.

Članak 12.d

Ovlaštenicima naknade koji na temelju ovoga Zakona ostvare pravo na naknadu u obveznicama Republike Hrvatske dodjeljivat će se obveznice Republike Hrvatske za naknadu imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

Izdavatelj obveznica iz stavka 1. ovoga članka je Fond za naknadu oduzete imovine.

Članak 12.e

Obveznice iz članka 12.d ovoga Zakona glase na kune i isplative su u jednakim polugodišnjim obrocima tijekom 20 godina počevši od 1. siječnja 2015. godine.

Visina naknade u obveznicama utvrđuje se u kunskoj protuvrijednosti EUR-a, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan donošenja rješenja o pravu na naknadu.

Obveznica se isplaćuje u kunskoj protuvrijednosti EUR-a prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate obroka obveznice.

Članak 12.f

Ovim Zakonom ustrojava se jedinstvena evidencija o svim podnesenim zahtjevima stranih fizičkih osoba, predmetima naknade i rješenjima o naknadi za oduzetu imovinu, koju vodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Službe nadležne za obavljanje imovinskopravnih poslova u uredima državne uprave u županijama dužne su po jedan primjerak zahtjeva s priložima te primjerak pravomoćnog rješenja kojim se postupak pravomoćno okončava dostaviti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će pravilnik o vođenju jedinstvene evidencije iz stavka 1. ovoga članka kojim će propisati način i postupak vođenja evidencije te propisati rokove u kojima su službe nadležne za obavljanje imovinskopravnih poslova u uredima državne uprave u županijama dužne dostaviti zahtjeve s priložima i rješenja iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 12.g

Postupak se provodi na zahtjev prijašnjega vlasnika.

Zahtjev se podnosi nadležnoj službi ureda državne uprave prema mjestu gdje se nalazi imovina koja je predmet naknade.

Zahtjev s priložima nadležna služba ureda državne uprave dostavlja nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske koje ima položaj stranke u postupku i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Članak 12.h

Zahtjev za naknadu oduzete imovine sadrži:

1. Podatke o podnositelju zahtjeva:

- ako zahtjev podnosi prijašnji vlasnik: ime i prezime, državljanstvo, podatke o rođenju i stalnom prebivalištu, osobni identifikacijski broj (OIB), ime i prezime te prebivalište opunomoćenika ako podnositelj zahtjeva nema stalno prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno ime i prezime te prebivalište opunomoćenika za primanje pismena (ukoliko nije imenovan opunomoćenik);

- ako zahtjev podnosi zakonski nasljednik: ime i prezime, državljanstvo, podatke o rođenju i stalnom prebivalištu, osobni identifikacijski broj (OIB), ime i prezime te prebivalište opunomoćenika ako podnositelj zahtjeva nema stalno prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno ime i prezime te prebivalište opunomoćenika za primanje pismena (ukoliko nije imenovan opunomoćenik), podatke o datumu rođenja i smrti te posljednjem stalnom prebivalištu i državljanstvu prijašnjega vlasnika, podatke kojima dokazuje da je u rodbinskoj vezi prvog nasljednog reda s prijašnjim vlasnikom.

2. Podatke o imovini koja je predmet naknade, ako se zahtjev odnosi na nekretninu u zahtjevu treba navesti:

- podatke o mjestu gdje se nekretnina nalazi te tko danas ima pravo vlasništva odnosno raspolaganja nad tom nekretninom, broj zemljišnoknjižne čestice i zemljišnoknjižnoga uloška te naznaku katastarske općine u kojoj se nalazi predmetna nekretnina.

3. Pravnu osnovu podržavljenja, odnosno podruštvoavljenja imovine koja je predmet naknade.

Članak 12.i

Uz zahtjev se prilaže:

1. dokaz o državljanstvu,
2. akt o podržavljenju - podruštvoavljenju odnosno oduzimanju imovine,
3. zemljišnoknjižni izvadak sa svim upisima i ispisima od dana podržavljenja - podruštvoavljenja do dana podnošenja zahtjeva,
4. posebna (specijalna) punomoć ne starija od 3 mjeseca (neovisno o tome tko je opunomoćenik),
5. izvadak iz matice umrlih ili rješenje o proglašenju nestale osobe umrlom ako zahtjev podnosi zakonski nasljednik,
6. pravomoćno rješenje o nasljeđivanju,
7. ostale isprave ili dokaze kojima se može utvrditi osnovanost zahtjeva.

Članak 12.j

Kada je jedan od nasljednika prijašnjeg vlasnika ostvario pravo na naknadu i za imovinu nasljednika koji nije podnio zahtjev odnosno čiji je zahtjev pravomoćno odbijen/odbačen primjenom tzv. „načela priraštanja“, smatra se da je glede te imovine uspostavljeno stanje kakvo je bilo prije oduzimanja pa drugi nasljednici ne mogu ostvarivati prava po odredbama ovoga Zakona.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka nasljednik koji nije podnio zahtjev odnosno čiji je zahtjev pravomoćno odbijen/odbačen ima pravo naknadu potraživati od nasljednika koji je pravo na naknadu ostvario i za njegov dio.

Kada je Republika Hrvatska stekla pravo vlasništva na temelju članka 77. Zakona o naknadi i raspolagala imovinom stečenom po toj osnovi do stupanja na snagu ovoga Zakona, strane fizičke osobe imaju pravo na naknadu u drugom obliku po odredbama ovoga Zakona.

Članak 12.k

Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano odredbe Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 92/96, 39/99,

92/99, 43/2000, 131/2000, 27/2001, 65/2001 i 118/2001) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 80/2002 i 81/2002) primjenjuju se i na zahtjeve podnesene u smislu odredbi ovoga Zakona.“.

Članak 4.

Članak 28. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Iznos naknade utvrđen na način propisan stavkom 1. ovoga članka, Fond isplaćuje prijašnjem vlasniku u novcu i obveznicama Republike Hrvatske.“.

U stavku 4. riječi: „ili dionica odnosno udjela Hrvatskoga fonda za privatizaciju,“ brišu se.

Članak 5.

Članak 49. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ako postoji razlika u vrijednosti nekretnine procijenjene u vrijeme donošenja prvostupanjskoga rješenja prema stanju nekretnine kakova bi ona bila u vrijeme oduzimanja, sadašnji vlasnik, odnosno nositelj prava korištenja i raspolaganja može zahtijevati od prijašnjega vlasnika da mu prizna suvlasništvo u omjeru njegovih ulaganja, a može umjesto suvlasništva zahtijevati da mu isplati odgovarajuću novčanu naknadu u omjeru tih ulaganja (fakultativne tražbine) u skladu s propisima o stvarnim pravima, odnosno obveznim odnosima.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„Pod ulaganjem u šume podrazumijevaju se sva ulaganja u nekretninu od oduzimanja do donošenja rješenja o davanju šume u vlasništvo, pod uvjetom da nije izvršena čista sječa šume u koju su izvršena ulaganja. Ministar nadležan za poslove šumarstva propisat će pravilnikom način izračuna izvršenih ulaganja u šume.“.

U stavku 4. riječi: „stupanja na snagu ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima: „pravomoćnosti rješenja“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 6.

U članku 53. stavku 2. riječi: „ili u obveznicama Republike Hrvatske“ brišu se, a iza riječi: „poduzeća“ stavlja se točka.

Članak 7.

U članku 55. dodaju se točke 5., 6., 7. i 8. koje glase:

„5. koja je šumski kompleks,

6. koja je oduzeta kao poljoprivredno zemljište, a sada je šuma i šumsko zemljište,
7. koja je šuma koja ima jedinstven sustav mreža putova,
8. koja je šuma na kojoj su izgrađeni šumski objekti, lovačke kuće, šumske ceste i dr.“.

Članak 8.

Članak 58. mijenja se i glasi:

„Prijašnjem vlasniku kojem na temelju ovoga Zakona pripada pravo na naknadu u vrijednosnim papirima (dionicama odnosno udjelima Agencije za upravljanje državnom imovinom i/ili obveznicama Republike Hrvatske), ukupan iznos naknade utvrđene prema mjerilima iz ovoga Zakona, ne može prelaziti iznos od 3.700.000,00 kuna.

U slučaju kada pravo na naknadu ostvaruju nasljednici prijašnjeg vlasnika ukupan iznos naknade za sve nasljednike ne može prelaziti iznos od 3.700.000,00 kuna.“.

Članak 9.

Članak 61. briše se.

Članak 10.

U članku 66. stavku 1. točka 1. alineja 1. riječi: „jedinstveni matični broj građana“ zamjenjuju se riječima: „osobni identifikacijski broj“, u daljnjem tekstu: OIB.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Zahtjev za naknadu oduzete imovine mogu u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti prijašnji vlasnici koji su strani državljani.

Zahtjev podnesen po proteku roka iz stavka 1. ovoga članka odbacit će se pa podnositelj gubi sva prava iz ovoga Zakona.

Članak 12.

Postupci započeti po odredbama Zakona o naknadi koji nisu pravomoćno dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 13.

Vlada Republike Hrvatske donijeti će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uredbu iz članka 48. stavka 2. Zakona o naknadi.

Članak 14.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik o vođenju jedinstvene evidencije iz članka 12.f ovoga Zakona.

Ministar nadležan za poslove šumarstva donijeti će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona.

Nadležni ministri donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona sve propise na temelju ovlaštenja iz članka 63. Zakona o naknadi.

Članak 15.

U Zakonu o naknadi u cijelom tekstu riječi: „Hrvatski fond za privatizaciju“ u određenom padežu zamjenjuju se riječima: „Agencija za upravljanje državnom imovinom“ u odgovarajućem padežu, a riječ: „DEM“ zamjenjuje se riječju: „EUR“.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Pitanje utvrđivanja kruga ovlaštenika prava na naknadu za oduzetu imovinu u praksi je izazvalo brojne nedoumice.

Razlog tim nedoumicama je bilo različito tumačenje odredbi Zakona o nasljeđivanju, čemu je doprinio i izričaj odredbi stavka 2. i 3. Zakona o naknadi napose kod određivanja kruga nasljednika prvog nasljednog reda (bračni drug) te smrti ovlaštenika naknade u tijeku postupka i prava njegovih nasljednika, kao i stajališta o tzv. „načelu priraštanja“ pa se stoga ukazala potreba za izmjenu stavka 2. i brisanje stavka 3. članka 9. Zakona o naknadi.

Uz članak 2.

Budući da se iza članka 12. dodaje nova Glava II.a „Postupak i način ostvarivanja prava na naknadu za oduzetu imovinu stranih fizičkih osoba“ kojom se cjelovito uređuje naknađivanje oduzete imovine stranim fizičkim osobama članak 10. Zakona o naknadi postao je suvišan pa je slijedom toga brisan.

Uz članak 3.

Prema Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, broj 92/96) strani državljani nisu mogli ostvarivati prava predviđena tim Zakonom.

Međutim, Odlukom i rješenjem Ustavnoga suda Republike Hrvatske, broj: U-I-673/1996 i dr., od 21. travnja 1999. godine, ukinute su djelomično ili u cijelosti odredbe toga Zakona koje su se odnosile na nemogućnost stranih državljana na ostvarivanje prava na naknadu.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 80/2002 i 81/2002) propisano je da prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu u slučaju kada je pitanje naknade riješeno međudržavnim sporazumima, a da iznimno ta prava mogu steći strane fizičke i pravne osobe ako se to utvrdi međudržavnim sporazumima.

S obzirom da je ovakvo uređenje dovelo do različitog pravnog shvaćanja u primjeni Zakona o naknadi, ovim člankom razrješavaju se nastale nedoumice pa se iza članka 12. dodaje nova Glava II.a „Postupak i način ostvarivanja prava na naknadu za oduzetu imovinu stranih fizičkih osoba“ i članci 12.a -12.k.

Uz članak 12.a

Ostvarivanje prava prema ovom članku različito je u odnosu na državljane država koje su na svom državnom području provodile prisilno oduzimanje imovine od onih koje to nisu činile.

Naime, za državljane država koje su na svom području provodile konfiskaciju, nacionalizaciju i slično predviđen je uvjet uzajamnosti.

Prema raspoloživim saznanjima slične mjere, osim bivše SFRJ, provodile su i bivša Čehoslovačka (Češka i Slovačka), bivši SSSR, Rumunjska, Bugarska, Poljska, Mađarska, bivši DDR.

Ukoliko je pitanje obeštećenja za određenu imovinu već bilo riješeno nekim od međudržavnih sporazuma prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu.

Jednako tako ovom odredbom propisano je (stavak 2.) da se stranim fizičkim osobama ne smatraju one osobe koje uz strano državljanstvo imaju i hrvatsko državljanstvo i koje su, kao hrvatski državljani, mogle ostvarivati prava po Zakonu o naknadi.

Uz članak 12.b

Stavkom 1. predloženog članka propisuje se krug osoba (stranih državljana) koje mogu podnijeti zahtjev za naknadu oduzete imovine, i to onih koji nisu do sada podnijeli zahtjev te onih čiji su zahtjevi bili pravomoćno odbijeni odnosno odbačeni jer nisu imali hrvatsko državljanstvo. Poznato je da su neki od zahtjeva odbijeni odnosno odbačeni iz drugih razloga (neotklanjanja nepravilnosti uočenih u zahtjevima stranaka s obzirom na obavezan sadržaj zahtjeva i priloga uz isti) pa je, upravo stoga, na ovakav način određen krug osoba koje mogu podnijeti zahtjev za naknadu oduzete imovine..

Stavkom 2. ovoga članka propisuje se primjena Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/2009) na postupke koji će se provoditi po zahtjevima za naknađivanje oduzete imovine podnesenim po odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 12.c

Strane fizičke osobe izjednačene su u svojim pravima s državljanima Republike Hrvatske glede naturalne restitucije, osim prava na restituciju kada se priznavanje tog prava protivi drugim zakonima koji određuju na kojim nekretninama strane osobe ne mogu imati ni steći pravo vlasništva u kojem slučaju te osobe imaju pravo na naknadu u drugom obliku umjesto restitucije.

S obzirom da u pravnom sustavu Republike Hrvatske postoje posebni propisi po kojima strani državljani ne mogu na teritoriju Republike Hrvatske stjecati pojedine vrste nekretnina ovom se odredbom respektiralo takvo normiranje pa po ovoj odredbi strani državljani na temelju rješenja donesenog prema predmetnom Prijedlogu ne bi mogli stjecati npr. poljoprivredno zemljište (Zakon o poljoprivrednom zemljištu) i dr.

Jednako tako, stavkom 2. ovoga članka kao uvjet za naturalnu restituciju – davanje u vlasništvo predviđeno je postojanje uzajamnosti u stjecanju prava vlasništva na nekretninama između Republike Hrvatske i države čiji su državljani podnositelji zahtjeva – strane fizičke osobe.

Uz članak 12.d

Ovim člankom propisuje se da će se stranim državljanima koji na temelju odredaba ovoga Zakona steknu pravo na naknadu za oduzetu imovinu, dodjeljivati obveznice koje će izdavati Fond za naknadu oduzete imovine.

Slijedom toga strani bi državljani stekli pravo na jednaku naknadu za oduzetu imovinu kao i hrvatski državljani koji su to pravo ostvarili na temelju odredaba Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/2000, 131/2000, 27/2001, 65/2001, 118/2001, 80/2002 i 81/2002).

Uz članak 12.e

Ovim člankom se propisuje početak isplate i dospijeća obveznice Republike Hrvatske koja će se dodjeljivati stranim državljanima koji su na temelju ovoga Zakona postali ovlaštenici naknade.

Kako se radi o obveznicama koje su u cijelosti jednake obveznicama koje se dodjeljuju hrvatskim državljanima na temelju Zakona o naknadi, predlaže se odgoda početka isplate navedenih obveznica za tri i pol godine, tako da je u stavku 1. ovoga članka propisano da su obveznice isplative u kunama u jednakim polugodišnjim obrocima tijekom 20 godina počevši od 1. siječnja 2015. godine.

Naime, Zakonom o naknadi donesenim 1996. godine propisano je da obveznice glase na kune i isplative su u jednakim polugodišnjim obrocima tijekom 20 godina, počevši od 1. siječnja 2000. godine, za hrvatske državljane koji ostvare pravo na naknadu u ovom obliku.

Time je bio odgođen početak isplate obroka na tri godine od dana stupanja na snagu Zakona o naknadi pa se, stoga, na isti način predlaže urediti i prava ovlaštenika – stranih državljana koji će ostvariti pravo na naknadu na temelju ovoga Zakona.

Stavkom 2. predlaže se na isti način propisati kunsku protuvrijednost u EUR-ima kao zamjensku valutu DEM-ima te primijeniti srednji tečaj Hrvatske narodne banke za EUR u skladu sa zakonima koji reguliraju plaćanja u Republici Hrvatskoj.

Sve ostale odredbe Zakona o naknadi koje se odnose na obveznice ostaju nepromijenjene.

Uz članak 12.f

Ovim člankom propisano je ustrojavanje jedinstvene evidencije o svim podnesenim zahtjevima stranih fizičkih osoba, predmetima naknade i rješenjima o naknadi za oduzetu imovinu, koju vodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Na taj način se omogućava vođenje evidencije na jednom mjestu te u svakom trenutku uvid u broj podnesenih zahtjeva stranih državljana, dinamiku njihovoga rješavanja te broj riješenih zahtjeva.

Ovo stoga, i zbog osobite pozornosti, koja se rješavanju ovih zahtjeva mora posvetiti.

Stavkom 3. ovoga članka propisano je da će pravilnik o vođenju jedinstvene evidencije iz stavka 1. ovoga članka donijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 12.g

Odredbom ovoga članka propisano je da se postupak provodi po zahtjevu prijašnjeg vlasnika te je propisana stvarna i mjesna nadležnost za provođenje postupka, kao i obveza

nadležnog tijela za dostavljanje zahtjeva s priložima nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, koje i u ovim postupcima ima položaj stranke u postupku, i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Uz članak 12.h i 12.i

Ovim odredbama propisuje se obavezan sadržaj zahtjeva za naknadu oduzete imovine te se nabrajaju prilozi koji se uz taj zahtjev moraju dostaviti.

Propisivanje sadržaja zahtjeva te nabranje priloga koji se dostavljaju uz zahtjev posljedica su specifičnosti ovih postupaka kao i protoka vremena od oduzimanja imovine pa budući da se radi o činjenicama značajnim za rješavanje konkretne upravne stvari stranka je dužna za svoje navode ponuditi dokaze.

Uz članak 12.j

U upravno-sudskoj praksi zauzeto je stajalište da je cilj primjene Zakona o naknadi uspostavljanje odnosa kakvi su bili prije oduzimanja imovine te da stoga nije od bilo kakvog pravnog značaja činjenica koliko je zakonskih nasljednika prvog nasljednog reda naslijedilo prijašnjeg vlasnika oduzete imovine i u kojim dijelovima su oni naslijedili prijašnjeg vlasnika, budući da oduzeta imovina i nije bila predmet nasljeđivanja.

Prema istom stajalištu u primjeni citiranoga Zakona jedino je pravno odlučno, da je zahtjev za povrat oduzete imovine podnijela osoba koja spada u krug zakonskih nasljednika prvog nasljednog reda, u kojem slučaju se glede takve imovine mora uspostaviti stanje kakvo je bilo prije oduzimanja te imovine tj. imovina vratiti u vlasništvo. Slijedom toga, odredba članka 77. Zakona o naknadi kojom je propisano da Republika Hrvatska stječe pravo vlasništva na imovini koja je predmet naknade na temelju odredaba Zakona o naknadi glede koje zahtjev za naknadu nije podnesen ili je pravomoćno odbijen, ako zakonom nije drugačije propisano, ne može se odnositi na imovinu u pogledu koje je zahtjev za naknadu podnesen pa makar i od jednog ovlaštenika naknade i to za dio te imovine, već da se u takvom slučaju imovina raspodjeljuje između nasljednika koji su pravovremeno podnijeli zahtjev za povrat imovine.

Iznijeto stajalište upravno-sudske prakse potvrđeno je i nizom rješidbi Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

S obzirom na naprijed izloženo, predloženim stavkom 1. članka 12.j propisuje se nemogućnost ostvarivanja prava na naknadu kada je jedan od nasljednika prvog nasljednog reda, primjenom tzv. „načela priraštanja“, ostvario pravo na naknadu u cijelosti (bilo davanjem u vlasništvo ili pak određivanjem naknade u drugom obliku) te se upućuje nasljednika koji u ovakvim slučajevima neće moći ostvariti pravo na naknadu po odredbama ovoga Zakona na potraživanje od nasljednika koji je pravo na naknadu ostvario u cijelosti (stavak 2.).

Stavkom 3. ovoga članka propisano je da u slučaju da je Republika Hrvatska stekla pravo vlasništva na temelju članka 77. Zakona o naknadi i raspolagala imovinom stečenom po toj osnovi do stupanja na snagu ovoga Zakona, strane fizičke osobe imaju pravo na naknadu u drugom obliku po odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 12.k

Na zahtjeve podnesene u smislu odredbi ovoga Zakona, odredbom članka 12.k propisano je da će se primjenjivati odredbe Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 92/96, 39/99, 92/99, 43/2000, 131/2000, 27/2001, 65/2001 i 118/2001) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, br. 80/2002 i 81/2002) u slučaju da ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Uz članak 4.

S obzirom da odredba članka 28. Zakona o naknadi nije zaživjela u praksi, i to u dijelu u kojem se prijašnjem vlasniku daje pravo izbora isplate dijela naknade u dionicama odnosno udjelima Hrvatskog fonda za privatizaciju, jer nikada nije donesen zakon ili drugi akt kojim bi bilo omogućeno Fondu za naknadu oduzete imovine raspolagati dionicama ili udjelima iz državnog portfelja kojim je isključivo upravljao Hrvatski fond za privatizaciju. S druge strane, Hrvatski fond za privatizaciju Zakonom o naknadi nije utvrđen obveznikom naknade za dio prodanih stanova. I u upravno-sudskoj praksi prevladalo je stajalište da se drugi dio naknade određuje samo u obveznicama Republike Hrvatske jer je takav način isplate siguran i u interesu je prijašnjih vlasnika.

Slijedom iznijetoga predložena je izmjena odredbe članka 28.

Uz članak 5.

Radi otklanjanja nejasnoća nastalih u primjeni članka 49. Zakona o naknadi, izmijenjena je odredba stavka 2. i dodan novi stavak 3.

Uz članak 6.

S obzirom da odredba članka 53. stavka 2. Zakona o naknadi nije jasna, u praksi je izazivala probleme u primjeni, pogotovo u slučajevima kada ovlaštenici naknade nisu iskazivali interes za oblik naknade u vrijednosnim papirima, budući da su isključivo zainteresirani za naturalni povrat. U takvim slučajevima, ovisno o nahođenju prvostupanjskog tijela, ono je vršilo izbor oblika naknade. Kako bi se to izbjeglo i radi ujednačavanja postupanja izvršena je predmetna izmjena.

Uz članak 7.

U primjeni odredbe članka 55. Zakona o naknadi ustalila se praksa da se u vlasništvo i posjed prijašnjim vlasnicima ne daje šuma koja je šumski kompleks, koja je oduzeta kao poljoprivredno zemljište, a sada je šuma i šumsko zemljište, koja ima jedinstven sustav mreža putova i na kojoj su izgrađeni šumski objekti, lovačke kuće, šumske ceste i dr. i to iz razloga velike vrijednosti izvršenih ulaganja pa se stoga ukazala potreba dopuniti članak 55. kako je predloženo.

Uz članak 8.

Predloženom izmjenom članka 58. Zakona o naknadi najveći ukupan iznos naknade u vrijednosnim papirima – dionicama odnosno udjelima Agencije za upravljanje državnom

imovinom i/ili obveznicama Republike Hrvatske koji se prijašnjem vlasniku može isplatiti ograničen je, i izričito je propisano da ne može biti veći od 3.700.000,00 kuna.

Istovremeno izvršenom izmjenom pojašnjeno je da se ograničenje od 3.700.000,00 kuna odnosi i na slučajeve kada pravo na naknadu ostvaruju nasljednici prijašnjeg vlasnika pa je tako izrijekom propisano da ukupan iznos naknade za sve nasljednike ne može prelaziti iznos od 3.700.000,00 kuna.

Uz članak 9.

Odredba članka 61. Zakona o naknadi kojom je propisano da imatelji obveznica mogu obveznicu upotrijebiti za kupnju dionica ili udjela kojima raspolaže Hrvatski fond za privatizaciju te kao platežno sredstvo za kupnju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske kao i nekretnina i drugog kapitala u postupku privatizacije sukladno odredbama posebnog zakona, u kojem slučaju se vrijednošću obveznice smatra njezina nominalna vrijednost, nije zaživjela u praksi, a niti je donijet poseban propis kojim bi se to omogućilo imateljima obveznica pa se predlaže brisanje ovoga članka.

Uz članak 10.

Izmjenom članka 66. stavka 1. točke 1. alineje 1. izvršeno je usklađenje s obzirom na poseban propis (Zakon o osobnom identifikacijskom broju).

Uz članak 11.

Predmetnim člankom predviđa se prekluzivni rok od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona u kojem roku strani državljani trebaju podnijeti svoje zahtjeve za ostvarivanje prava koja su stekli po ovom Zakonu te posljedica nepodnošenja zahtjeva u tom roku.

Uz članak 12.

S obzirom da su strani državljani svoje zahtjeve podnosili i bez obzira na nemogućnost ostvarivanja prava prema Zakonu o naknadi, a ti postupci nisu pravomoćno okončani predloženom odredbom propisano je da će se isti dovršavati po odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 13. i 14.

Odredbama ovih članka propisani su rokovi, od 90 dana, u kojim će:

- Vlada Republike Hrvatske donijeti uredbu iz članka 48. stavka 2. Zakona o naknadi, budući da do sada nije bio propisan rok za donošenje te uredbe pa ista nije ni donesena (članak 13.),
- ministar nadležan za poslove pravosuđa donijeti pravilnik o vođenju jedinstvene evidencije iz članka 12. f ovoga Zakona (članak 14. stavak 1.),
- ministar nadležan za poslove šumarstva donijeti pravilnik iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona (članak 14. stavak 2.) te
- nadležni ministri donijeti propise na temelju ovlaštenja iz članka 63. Zakona o naknadi (članak 14. stavak 3.).

Uz članak 15.

Ovim člankom izvršeno je usklađenje s obzirom na poseban propis (Zakon o upravljanju državnom imovinom), kao i na okolnost da se od 2002. godine kao valuta primjenjuje EUR, jer je DEM prestao postojati.

Uz članak 16.

Ovim se člankom predviđa stupanje na snagu Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEGA ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

(Narodne novine, br. 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/2000, 131/2000, 27/2001, 65/2001, 118/2001, 80/2002 i 81/2002).

Članak 9.

Prava iz ovoga Zakona priznaju se fizičkoj osobi - prijašnjem vlasniku, odnosno njegovim zakonskim nasljednicima prvoga nasljednoga reda (u daljnjem tekstu: prijašnji vlasnik).

U pogledu prava nasljeđivanja primjenjuju se odredbe Zakona o nasljeđivanju, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Nasljednici prijašnjega vlasnika stječu vlasništvo na imovini koja se daje neovisno o tome kako su vlasnički udjeli utvrđeni ranijim pravomoćnim rješenjima o nasljeđivanju prednika, ako se drukčije ne sporazume (naknadno pronađena imovina).

Članak 10.

Prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu za oduzetu imovinu u slučaju kada je pitanje naknade riješeno međudržavnim sporazumima.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, prava propisana ovim Zakonom mogu steći i strane fizičke i pravne osobe ako se to utvrdi međudržavnim sporazumima.

Članak 12.

Pravne osobe, odnosno njihovi pravni slijednici kojima je imovina oduzeta na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona imaju pravo na naknadu za oduzetu imovinu samo ako su do donošenja ovoga Zakona na teritoriju Republike Hrvatske održale neprekinuto pravno sljedništvo, obavljale djelatnost i imale sjedište.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku kojom se pravnim osobama, odnosno njihovim pravnim slijednicima, koje do dana donošenja ovoga Zakona nisu mogle na teritoriju Republike Hrvatske održati neprekinuto pravno sljedništvo, obavljati djelatnost i imati sjedište jer su iz političkih razloga zabranjene i raspuštene, a promicale su hrvatske državotvorne nacionalne interese, priznaje pravo na naknadu oduzete imovine, kad za to postoje opravdani razlozi.

Članak 28.

Nadležna služba ureda državne uprave pravo na naknadu prijašnjem vlasniku utvrđuje rješenjem na način da se građevinska vrijednost stana (etalonska vrijednost umanjena za vrijednost amortizacije) uveća za položajnu pogodnost stana na način propisan Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Iznos naknade utvrđen na način propisan stavkom 1. ovoga članka, Fond isplaćuje prijašnjem vlasniku u novcu te, po izboru prijašnjega vlasnika, u obveznicama Republike Hrvatske ili dionicama, odnosno udjelima Hrvatskoga fonda za privatizaciju.

U novcu se isplaćuje iznos od 25% od naknade utvrđene na način propisan stavkom 1. ovoga članka, u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja kojim je prijašnjem vlasniku utvrđeno pravo na naknadu.

Preostali iznos naknade prijašnjem vlasniku isplaćuje Fond u obliku obveznica ili dionica odnosno udjela Hrvatskoga fonda za privatizaciju, na način propisan posebnim Zakonom.

Ako Fond ne isplati prijašnjem vlasniku naknadu za oduzeti stan, prijašnji vlasnik može radi ostvarenja svoga prava podnijeti tužbu nadležnom općinskom sudu.

Članak 49.

Imovina koja je predmet naknade daje se prijašnjem vlasniku prema stanju i načinu korištenja u kojem se nalazi u vrijeme donošenja prvostupanjskoga rješenja o utvrđivanju prava vlasništva, bez obzira na način korištenja u kojem se imovina nalazila u trenutku oduzimanja.

Ako postoji razlika u vrijednosti nekretnine procijenjene u vrijeme donošenja prvostupanjskoga rješenja prema stanju nekretnine kakova bi ona bila u vrijeme oduzimanja, sadašnji vlasnik, odnosno nositelj prava korištenja i raspolaganja može zahtijevati od prijašnjega vlasnika da mu prizna suvlasništvo u omjeru njegovih ulaganja ili da mu isplati odgovarajuću novčanu naknadu u omjeru tih ulaganja u skladu s propisima o stvarnim pravima, odnosno obveznim odnosima.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, sadašnji vlasnik, odnosno nositelj prava korištenja i raspolaganja nekretnine nije dužan tu nekretninu predati prijašnjem vlasniku u posjed, sve dok mu prijašnji vlasnik ne isplati naknadu za učinjena ulaganja u visini utvrđenoj međusobnim ugovorom ili pravomoćnom sudskom odlukom, ako se drukčije ne sporazume.

Za sporove o kakvom stvarnom pravu ili obvezi koji proisteknu iz rekonstrukcije (adaptacije, nadogradnje, dogradnje, sanacije, izmjene postojećih postrojenja i uređaja i sl.) kao i sporove glede prava na zajedničkim dijelovima zgrade ili zemljišta koji nastanu povodom vraćanja nekretnine prijašnjem vlasniku nadležan je sud, a rokovi protekom kojih se gubi pravo ili rokovi zastare počinju teći od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 53.

Prijašnjem vlasniku ne vraća se u vlasništvo i posjed imovina (neizgrađeno građevinsko zemljište, poslovni prostor i sl.) koja je sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća unesena u društveni kapital poduzeća, već prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu u dionicama ili udjelima društva u čiji kapital je u postupku pretvorbe unesena ta imovina.

Ako ostvarenje prava na naknadu iz stavka 1. ovoga članka nije moguće zbog već stečenih prava trećih osoba, prijašnji vlasnik ostvaruje prava na naknadu u dionicama ili udjelima društava iz portfelja Hrvatskoga fonda za privatizaciju, na način propisan zakonom o pretvorbi društvenih poduzeća ili u obveznicama Republike Hrvatske.

Članak 55.

Ne vraća se imovina u vlasništvo i posjed:

1. koja je nedjeljiv sastavni dio sustava mreža, objekata, naprava ili drugih sredstava javnih poduzeća iz oblasti energetike, komunalne djelatnosti, prometa i veza te šumarstva,
2. koja je izuzeta iz pravnoga prometa, odnosno na kojoj nije moguće stjecanje prava vlasništva,
3. čijim bi se vraćanjem bitno okrnjila prostorna cjelovitost, odnosno namjena uporabe prostora i imovine,
4. čijim bi vraćanjem bila bitno okrnjena gospodarska odnosno tehnološka funkcionalnost kompleksa (industrijski kompleks, komasirane gromade unutar poljoprivrednoga odnosno šumskoga kompleksa i sl.).

Članak 58.

Prijašnjem vlasniku kojem na temelju ovoga Zakona pripada pravo na naknadu iz članka 47. ovoga Zakona, ukupan iznos naknade utvrđene prema mjerilima ovoga Zakona, ne može prelaziti iznos od 3.700.000,00 kuna.

Odredba stavka 1. ovoga članka o najvećoj visini naknade, primjenjuje se i na druge oblike naknade propisane ovim zakonom, osim glede naknade za imovinu koja je unesena u društveni kapital poduzeća sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća.

Članak 61.

Imatelj obveznice može obveznicu upotrijebiti za kupnju dionica ili udjela kojima raspolaže Hrvatski fond za privatizaciju.

Imatelj obveznice može obveznicu upotrijebiti kao platežno sredstvo za kupnju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske te nekretnina i drugoga kapitala u postupku privatizacije sukladno odredbama posebnoga zakona.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, vrijednošću obveznice smatra se njena nominalna vrijednost.

Članak 66.

Zahtjev za naknadu oduzete imovine sadrži:

1. Podatke o podnositelju zahtjeva:

- ako zahtjev podnosi prijašnji vlasnik: ime i prezime, podatke o rođenju i stalnom prebivalištu, dokaz da ima hrvatsko državljanstvo, jedinstveni matični broj građana, ime i prezime te prebivalište opunomoćenika ako podnositelj zahtjeva nema stalno prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske;

- ako zahtjev podnosi zakonski nasljednik: dokaz da ima hrvatsko državljanstvo, podatke o datumu rođenja i smrti te posljednjem stalnom prebivalištu prijašnjega vlasnika, podatke kojima dokazuje da je u rodbinskoj vezi prvog nasljednog reda s prijašnjim vlasnikom.

2. Podatke o imovini koja je predmet naknade, ako se zahtjev odnosi na nekretninu u zahtjevu treba navesti:

- podatke o mjestu gdje se nekretnina nalazi, te tko danas ima pravo vlasništva odnosno raspolaganja nad tom nekretninom, broj zemljišnoknjižne čestice i zemljišnoknjižnoga uloška te naznaku katastarske općine u kojoj se nalazi predmetna nekretnina.

3. Pravni osnov podržavljenja, odnosno podruštvoavljenja imovine koja je predmet naknade.